nieuws

Geen garantie grondeigenaar geen tijdelijke natuur?

nieuws

Mblad, het B2B-magazine over milieu, duurzaamheid en eco-innovatie, breekt een lans voor het concept ‘tijdelijke natuur’. Het bedrijfsleven is vragende partij en gespecialiseerd advocaat Hendrik Schoukens is een groot pleitbezorger. Hij verklaart: “Grondeigenaars grijpen nu nog vaak terug naar tijdrovende en kostelijke maatregelen om hun terreinen te vrijwaren van natuur. Ze maaien gras of spuiten bestrijdingsmiddelen. In Vlaanderen ligt minstens 17.000 hectare aan braakliggend terrein te wachten op een economische bestemming. Tijdelijke natuur op die terreinen zou een flinke boost kunnen geven aan de bedreigde biodiversiteit. Als het lukt om ‘tijdelijke natuur’ stevig juridisch te onderbouwen, dan wint iedereen erbij.” Het idee spreekt Elisabeth Meuleman van Groen erg aan zodat zij het voorlegde aan minister Schauvliege.

15 FEBRUARI 2017 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:38

Lees meer over:
natuur

Mblad, het B2B-magazine over milieu, duurzaamheid en eco-innovatie, breekt een lans voor het concept ‘tijdelijke natuur’. Het bedrijfsleven is vragende partij en gespecialiseerd advocaat Hendrik Schoukens is een groot pleitbezorger. Hij verklaart: “Grondeigenaars grijpen nu nog vaak terug naar tijdrovende en kostelijke maatregelen om hun terreinen te vrijwaren van natuur. Ze maaien gras of spuiten bestrijdingsmiddelen. In Vlaanderen ligt minstens 17.000 hectare aan braakliggend terrein te wachten op een economische bestemming. Tijdelijke natuur op die terreinen zou een flinke boost kunnen geven aan de bedreigde biodiversiteit. Als het lukt om ‘tijdelijke natuur’ stevig juridisch te onderbouwen, dan wint iedereen erbij.” Het idee spreekt Elisabeth Meuleman van Groen erg aan zodat zij het voorlegde aan minister Schauvliege.

Tijdelijke natuur zijn niet-ontwikkelde gronden in eigendom van overheden, projectontwikkelaars en bedrijven, waarop natuur spontaan kan ontwikkelen in afwachting van de definitieve bestemming. Wanneer de stedenbouwkundige bestemming gerealiseerd wordt, mag de ontstane natuur verwijderd worden. In de ogen van Groen-parlementslid Elisabeth Meuleman is dit de ultieme manier om natuur te promoten op terreinen die geen groene bestemming hebben. “En het kan mogelijk zelfs een uitweg bieden voor het barricadegevecht tussen natuur en economie”, zegt ze in de commissie Leefmilieu van het Vlaams Parlement.

Meuleman laat zich inspireren door Mblad want het B2B-magazine over milieu en duurzaamheid geeft enkele betrokkenen het woord die allemaal even lovend zijn over het concept tijdelijke natuur. Hendrik Schoukens, actief aan de Universiteit Gent en tevens advocaat gespecialiseerd in natuurbeschermingsrecht, wijst op de 17.000 hectare braakliggend terrein in Vlaanderen. Het kost de belastingbetaler geen cent extra om de natuur zijn gang te laten gaan in afwachting van de ontwikkeling als industrie-, ontginnings- of bouwgrond. Nu maaien en spuiten grondeigenaars hun terrein om onkruid weg te houden, maar ook om

beschermde soorten geen kans te geven zich te settelen. “Ze willen koste wat het kost het scenario vermijden waarin een zeldzame beschermde soort de exploitatie van hun terrein tegenhoudt”, legt Schoukens uit. Bij tijdelijke natuur zijn ze van die zorg verlost, en de natuur krijgt er gratis en voor niets ademruimte bij.
Zandwinningsbedrijf Sibelco is vragende partij voor tijdelijke natuur in Vlaanderen, “maar het is wachten op signalen van de overheid dat de gebieden die we herbestemmen straks ook weer ontgonnen kunnen worden”. Op de site in Lommel zou het bedrijf bijvoorbeeld tijdelijk stroken van hoogwaardige natuur willen aanleggen die als ecologische verbinding kunnen dienen tussen de Lommelse Sahara in het noorden en het Waaltjesbos in het zuiden. Het Havenbedrijf Amsterdam heeft de stap wel al durven zetten omdat de Nederlandse overheid ontheffingen voor tijdelijke natuur verleent. “Het hele idee van tijdelijke natuur steunt op de garantie dat alle soorten die het terrein koloniseren later ook weer mogen worden weggehaald. Bij tijdelijke natuur gaat het meestal om gebieden die interessant zijn voor pionierssoorten. En laat die net zeer dynamisch en mobiel zijn”, zegt Remco Barkhuis van het Havenbedrijf.
De politica van Groen is onder de indruk van de resultaten die Nederland en de Verenigde Staten boeken met tijdelijke natuur. “Twintig jaar na de invoering van het Safe Harbor Agreement ligt er in de Verenigde Staten naar schatting 4 miljoen hectare tijdelijke natuur. In Nederland voorziet de Flora- en Faunawet sinds 2009 in een ontheffing voor de ontwikkeling van tijdelijke natuur. Ondertussen zit er 2.000 hectare onder de tijdelijke natuurregeling. Bovendien oordeelde een Nederlandse rechter in 2011 dat een ontheffing in functie van tijdelijke natuur op harde bestemmingen niet in tegenstrijd hoeft te zijn met het natuurrecht. Ook de Europese Commissie reageerde voorzichtig positief op het concept van tijdelijke natuur als aanvulling op permanente en beschermde natuur.”
Haar punt maakt ze in de commissie Leefmilieu van het Vlaams Parlement. “Tijdelijke natuur is een opportuniteit voor Vlaanderen”, aldus Meuleman, en ze beargumenteert dat als volgt: “De slechte staat van instandhouding van onze beschermde natuur en het ontbreken van een algemene natuurkwaliteit buiten de beschermde gebieden maken dat elke extra inspanning voor meer natuur welkom is, ook al gaat het om tijdelijke maatregelen. Tijdelijke natuur kan een stapsteen vormen voor zogenaamde pioniersoorten en op die manier het noodzakelijke duwtje geven om de overlevingskansen van deze soorten te verbeteren.”
Ook Vlaams minister van Natuur Joke Schauvliege is fan van tijdelijke natuur, zegt dat het wettelijk kader reeds bestaat en er nood is aan praktijkvoorbeelden om te tonen hoe het mogelijk is. Haar antwoord leert echter dat het concept van tijdelijke natuur niet expliciet verankerd is in de Vlaamse natuurwetgeving zodat het ontbreekt aan sluitende garanties voor bedrijven die het overwegen. Om de spontaan gegroeide natuur te mogen verwijderen, moeten zij een afwijkingsaanvraag richten aan het Agentschap voor Natuur en Bos. “Voor wat de Europees te beschermen soorten en habitats betreft waar het in Vlaanderen niet goed mee gaat, kan geen sluitende juridische garantie worden gegeven dat de tijdelijke natuur opnieuw kan verdwijnen op de site”, geeft minister Schauvliege toe. Het initiatief van zandwinningsbedrijf Sibelco in Lommel is daarop vastgelopen.
Meer weten? Lees het winternummer van Mblad en dit artikel van de hand van Hendrik Schoukens in het Tijdschrift voor Omgevingsrecht en Omgevingsbeleid.

Bron: eigen verslaggeving / Mblad

Beeld: Dirk Van Troy

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |